

ANTONIO FERRARA

Rossz voltage

finep
selection

„A rossz kölyköknek is jár egy történet, nem csak a jóknak!”

– STEFANO VERZIAGGI –

A N T O N I O F E R R A R A

Rossz voltam

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2014

*Veliának,
akinek a gyengédség a legnagyobb ereje.*

*Van, aki úgy tanít,
ahogy a lovat vezetik:
lépésről lépésre.
És talán akad is olyan,
aki szereti, ha így vezetik.*

*Van, aki úgy tanít,
hogy mosolyogva dicsér,
amikor jól cselekszel.
És ennek is örül valaki,
mert szereti, ha bátorítják.*

*És olyan is van, aki nevel,
de nem rejti véka alá a világ abszurditását,
nyitott a változásra, miközben megpróbál
őszinte maradni önmagához és másokhoz.*

*Olyannak álmodja a többieket,
amilyenek ma még nem lehetnek,
de holnapra felnőhetnek álombéli önmagukhoz.
Mert van, aki csak akkor fejlődik, ha megálmodják.*

DANILO DOLCI, 1974.

1.

ROSSZ VOLTAM. Ezt mindenki tudta. Rólam beszélt az egész iskola. Meg a környék is, ahol laktam. Képtelen voltam nyugton maradni, mindig kavartam valamit. Éppenséggel szerettem volna jó lenni, afféle rendes srác a hetedikből. Csakhogy nem mertem rendes lenni, mert attól féltem, hogy a haverok majd *lejőfúznak*.

Nem mintha említésre méltóan szörnyű dolgokat műveltem volna, leginkább olyasmikkel szórakoztam, hogy beleköptem a szenteltvíztartóba, majd megkeresztetem vele a macskákat, vagy ragasztót kentem a plébános kaputelefonjára.

Ilyesmiket műveltem. Egyik sem valami nagy durranás.

De az a dolog a suliban, az tényleg túlzás volt.

Körélen leeresztettem a biológiaszertár ablakából a műanyag csontvázat, egészen a nyolcadik c ablakáig, akik így magát a halált láthatták előbukkanni a semmiből, és ez elég nagy hatással volt rájuk.

A szívbeteg angoltanárnőre különösen nagy hatást tett a fehér csontváz, azzal a tátongó szemgödrével.

– Ó, istenem! – suttogta, majd összeesett.

A mentők pillanatok alatt kiértek, és rögtön el is vitték a tanárnőt. A csontvázat jóval tovább tartott eltüntetni, mert ahhoz a tűzoltókat kellett kihívni, ugyanis a sípcsontja beakadt a redőnybe, és nem mozdult se fel, se le.

Hát így kerültem az igazgató, az öreg Giovanni Volpi íróasztala elé, aki orrára csúszott szemüveggel az előtte levő papírokba mélyedte.

Én a hüvelykujjam körmét rágtam, bár már nem sok rágnivaló maradt rajta. Úgy képzeltem, büntetésből majd el kell kotornom a havat a sulis udvaráról. Mivel három napja esett, akadt hó jócskán.

Az igazgató végre felnézett, megigazította a pápaszemét, tekintetét rám szegezte, és közölte:

– Ez alkalommal alaposan túllőttünk a célon, Angelo fiam.

Csönd.

Én is hallgattam.

Igyekeztem meg sem mozdulni, még a lélegzetemet is visszatartottam.

Az igazgató hideg pillantása a lelkemig hatolt. Választ várt.

– Szóval?

Kerültem a tekintetét, inkább körbebámszkoztam a szobában. A félhomályos helyiség mélységes lehangoltságot árasztott. Az iskolaépület egykor kolostorként működött, az igazgató szűk irodája is egy apáca zárkája lehetett, melyet valószínűleg könnyű, halk léptek szeltek át egykor. Az én új cipőm viszont a legkisebb mozdulatra is rémesen nyikorgott, és olyan hangot adott ki minden lépésnél, mintha egerek cincognának.

– Szóval? – faggatózott erőteljesebb hangon, és felállt. – Van fogalmad róla, hogy mit műveltél?

Oké, most kezdődik a hegyibeszéd, gondoltam, és igazam is lett, mert a jó öreg Volpi közel fél óráig papolt, alig akarta abbahagyni. Én csendben hallgattam, hátratett kézzel, mint akit megkötöztek, arcomra komolyságot erőltettem, még bólogattam is, mintha tényleg szomorú lennék és átérezném a körültekintően megfogalmazott szavak súlyát.

– Meghalt – mondta egyszer csak elhaló, fáradt hangon. – Balducci tanárnő meghalt.

2.

NEM MONDTAM SEMMIT. Mit is mondhattam volna? Úgy éreztem, egy hatalmas kő nehezedik a szívemre, és megértettem, hogy késő, hogy már semmi sem segít. A jó öreg Jo tanár úr két szemöldöke közt mély barázda jelent meg, visszaült az íróasztalához, és a papírjaiba mélyedt, mintha ott keresné a magyarázatot.

Szó nélkül mentem ki az irodájából. Végigfutottam a hosszú folyosón. Kiléptem a verandára, és leültem a lépcsőre. A hegyeket néztem. Fekete felhőbe burkolódtak. Most aztán benne vagyok a pácban, gondoltam. A tanárnő. Az anyám. Az apám. A hó. Mekkora hó esett ma! Ránéztem a cipőmre, amit nemrég kaptam. Felálltam, és átvágtam az udvaron. A fekete cipő még hibátlan élő sarka mély nyomot vájt a hóban. Nem szerettem volna, ha beázik.

Átmentem a néptelen ebédlőn. Tudtam, hogy percekben belül megtelik gyerekekkel, akik kezükben tálcákkal zajongva lökdösődnek majd a sorban. Irigyeltem őket. Én már nem tartoztam közéjük.

Egyszer bekentem a tálcákat pillanatragasztóval. Örökre összetapadtak. A tálcatorony úgy nézett ki, mint egy felhőkarcoló. Micsoda látvány volt! Targoncával kellett elszállítani.

Felmentem az emeletre, kényelmesen megmosakodtam, és be mentem a szobába. Még korán volt, a többiek még sehol. Ők majd csak vacsora után jönnek fel. Jobb is így, gondoltam, a fiúk mindig csak bajt kevernek, ha összeverődnek. Levetköztem, levettem mindkét cipőmet, amelyek úgy néztek rám a padlóról, mint két őrségbe állított rendőr. Lekapcsoltam a lámpát, és belesüppedtem az ágyamba. Megpróbáltam nem gondolkozni.

Nem aludtam el rögtön. Jólesett belebambulni a sötétbe. Nem akartam hanyatt feküdni, mert akkor jön a Kísértet, aki egy nő, és a hasamra ül. Ha pedig kilóg a lábam a takaró alól, akkor elkapja.

Nyitott szemmel feküdtem. A sötétség olyan sűrű volt, hogy szinte bele lehetett markolni. A súlyos gondolat újra előjött. Olyan súlyos volt, hogy nem bírtam el, egyre csak köröztem körülötte, minden oldalról megvizsgáltam. A helyzet az, hogy megöltem egy embert, egy nőt. Nem tudtam gondolkodni, a hányingertől alig kaptam levegőt. Jó lenne, ha az ember képes lenne csak arra gondolni, amit tennie kell. De ehelyett az agyam önálló életre kelt, és nem engedelmeskedett.

Próbáltam más dolgokra gondolni, felidéztem a havat az iskolaudvaron, a tornaterem kosárlabdapalánkját, a tanárit, a vörös kárpitú kanapét az örökké rajta terpeszkedő macskával. Arra gondoltam, hogy az életben az egyetlen értelmes cselekvés az alvás.

3.

MÁSNAP REGGEL TÍZ PERC ALATT összepakoltam a holmimat. A bőrből készült bőröndnek jó szaga volt. A távolsági busz egy kihalt részen tett le, és már ment is tovább. Annyi időm azért még maradt, hogy a bicskámat előkapjam, és a busz oldalát végigkarcoljam vele. Remekül sikerült, majdnem egyenesre.

Havas táj vett körül. Egy lélek sem járt arra, kivéve azt a magas, szakállas figurát, aki a megállóban ácsorgott egy kocsi mellett. Farmert viselt és virágos inget. Úgy vigyorgott ott a hóban, mint egy félbolond.

Aztán odajött hozzám, és megrázta a kezem.

– Szia Angelo! Én Costantino vagyok. Isten hozott!

– Helló!

– Jól utaztál?

Nem feleltem.

A kocsiban valami idióta zene bömbölt, amit én azonnal kikapcsoltam, és vártam, mit szól Costantino. De ő csak bárgyún mosolygott, mintha szívességet tettem volna neki, mintha azt mondtam volna, hogy nahát, milyen remek CD, gratulálok!

Pár perc múlva már meg is érkeztünk egy U alakú tanyaféleségre, a közepén egy nagy udvar terpeszkedett, annak a közepén pedig egy kút állt. Fák vették körül, valamivel odébb egy kertet is láttam. Costantino egyenként bemutatott a lakóknak. Mind nálam nagyobb fiúk voltak, hozzám hasonló tévelygők és különcök. Mosolyogtak, de fogalmam sincs, miért. Megszorították a kezemet, és vigyorogtak.

A tanyaépület mögött valami építkezés zajlott: cementeszsákok, réglarakások, sóderhalmok és gerendák mindenütt. Látszott, hogy nagy munkában vannak.

El kellett ismernem, nem rossz hely. Úgy nőtt ki a havas tájból, mint egy gomba. Téglából, cserépből és fából. Jó időben bizonyára még ennél is szebb, gondoltam. Ennek ellenére eszem ágában sem volt ott maradni. Nem szabad akaratomból jöttem, a bíró kötelezett rá.

Costantino bevezetett egy szobába. Kiderült, hogy egyedül lakom majd benne, amire eddig még sosem volt példa. Se otthon, se a kollégiumban.

– Tetszik? – kérdezte. Megrándítottam a vállam, mint akinek teljesen mindegy.

– Helyezkedj el kényelmesen, aztán menj egy kört, és nézz körül! Egykor ebédelünk. Remélem, jól fogod érezni magad! – mondta.

Amint kilépett a szobából, azonnal leheveredtem az ágyra cipőstül, és ahelyett, hogy kipakoltam volna a bőröndömet, rágyújtottam. A cigit jó erősen a fogam közé kaptam, két karom összekulcsoltam

a tarkóm alatt, és bámultam, hogyan tekeredik a füst a plafon felé. Egyenként végigvizsgáltam a gerendákat, számba vettem minden egyes göcsörtöt és hosszan elhúzódó erezetet, egészen addig, míg elaludtam. És álmodtam.

4.

AZT ÁLMODTAM, HOGY OTTHON VAGYOK. A házunk mögött egy lápos, Mocsárnak nevezett terület húzódott, alig nagyobb, mint egy méretesebb pocsolya. Álmomban megálltam a szélén, ahol egy lăpvirăg virított. Egy szăl magában, levelek nélkül nőtt ki a mocsărból. A növény szárán rügy zöldellt, a tetején meg bimbó fakadt. Aztán a bimbó elkezdett nőni, én pedig összekuporodva figyeltem, hogy bomlik virággá. Klikk. Egy kattanással kinyílt. Letéptem. És a szárából keserű nedű buggyant ki. Az ujjamat a számhoz kaptam. Fájdalom hasított belém. Hirtelen csapott le rám. Az én fájdalomam. A szenvedés, ami a mocsărból áradt.

Már jócskán ebédidő volt, amikor felébredtem. Kiöblítettem a számból a keserű ízt, megmostam az arcomat, a fogamat, és kimentem enni.

Costantino egy hosszú fütttyel hívta magához a csapatot.

Az ebédlő elég kicsi volt, és nem hosszú asztalok voltak benne, mint a kollégiumban, csak egy kerek asztal állt középén, amely körül épp elfértek a többiek és Costantino. Közepén egy váza friss margaréta.

Margherita tálalta fel az ételt, aki nemcsak szakácsnő, de felszolgáló is volt. Kövér teste imbolygott, mint egy hajó, kezében a tányérok és az evőeszközök is le-föl hullámoztak, amikor behozta az ételt.

Évés előtt imádkozni kellett. Costantino latinul és olaszul is elmondta az ima szövegét, és akkor jöttem rá, hogy pap. Bár, ha jobban figyelek, már korábban is kiderült volna, hiszen a többiek Costantino atyának szólították.

Ez eléggé meglepett.

Végül nekiláthattunk az evésnek. Egyáltalán nem voltam éhes. De a tészta ízlett, csak a sajtot hiányoltam az asztalról. Szóltam Margheritának, aki azonnal hozta.

Hihetetlen. Jobb, mint otthon.

Ha otthon kértem valamit, anyám azt mondta, igen, máris, persze, de aztán rögtön el is felejtette. Anyám semmit sem tudott megjegyezni. Az újságosnál vett egy kiadványsorozatot, ami memorizálási technikákat tanított. Az első füzethez ingyen járt a második, és el is kezdte a gyakorlást, de a harmadikat már elfelejtette megvenni.

Na, hát itt nem így ment. Mindenki odafigyelt a másokra. Jó helynek tűnt, legalábbis első látásra. De a bizalmamat így sem nyerte el, mert úgy gondoltam, valami trükk biztos van benne. Csak jól elrejtve.

Nem nagyon szólaltam meg, inkább azt hallgattam, amit a többiek mondanak, és mindennap tanultam valamit.

Amikor megettük a tésztát, felborítottam a vizeskancsót, csak hogy lássam, mi történik. A víz végigsorgott az asztalon.

Nem történt semmi. Senki nem kiabált, senki sem szidott le.

Margherita mosolyogva, egy konyharuhával a kezében jött oda.
Tetszett a mosolygós, konyharuhás Margherita.

De azért nem dőltem be. Biztos van ebben valami trükk. Csak jól elrejtve.

5.

DÉLUTÁN KÖRÜLNÉZTEM A TANYÁN. Kisütött a nap, amitől a hó olvadásnak indult. Olyan erősen vakított, hogy az ég kékjét is elhalványította.

A tanyán rajtam kívül ott volt Nicola, aki már tizennégy éves korában annyit ivott, mint egy alkoholista, a bunyózástól összetört orrú Leo, aki tizenöt éves létére kitanulta a lopás minden csínját-bínját, és a tizenöt és fél éves Mara, akit az unokatestvére teherbe ejtett, majd lelépett.

Szép kis társaság.

Előkelő.

De tényleg.

A kertben, az egyik fa alatt Costantino atya ült, ingben és rövidnadrágban, mintha csak nyár lenne, előtte egy ósdi festőállvány. Kezében ceruzával, szemét összehúзва rajzolt. Előtte Nicola ült olyan mozdulatlanul, akár egy szobor.

A pap portrét készített a fiúról, és nem is rosszat. Jól bánt a ceruzával az atya, meg kell hagyni, bár az arc nem Nicola akkori vonásait tükrözte, hanem körülbelül azt, ahogy tíz év múlva fog kinézni.

– Te is akarsz magadról egy portrét, Angelo? Igen? – szólt hozzám, anélkül hogy felnézett volna a papírról, amelyen a rajz már szinte teljesen elkészült.

Nem tudtam, akarom-e, de a többiek előtt ciki lett volna nemet mondani, úgy tűnt volna, mintha gyáva vagy betoji lennék, ezért bólintottam.

– Akkor ülj le oda! – mondta a pap, és a jobbján levő vasszékre mutatott.

Lehuppantam, ő pedig gyorsan új papírért nyúlt, és már tűzte is fel a festőállványra négy rajzszöggel.

És akkor a pap elkezdett fixírozni. Hosszan, kitartóan. Részlete-sen végigvizsgálta az arcomat. Még nem rajzolt, nem, a keze az ölében pihent, a ceruza pedig az állvány alján levő keskeny peremen. Nem csinált semmit, csak nézett. Mintha nem is kívülről, hanem belülről fürkészne.

Én mozdulatlanul, szinte megkövülten ültem, és igyekeztem úgy tenni, mintha egyáltalán nem érezném kényelmetlennek, mintha az lenne a legkedvesebb szórakozásom, hogy modellekedem.

A körülöttünk állók elcsendesedtek, és figyelni kezdtek. Aki eddig újságot olvasott, az is abbahagyta a lapozgatást.

Egy kis idő után Costantino felállt, és odajött hozzám. Megfogta az államot, és felemelte az arcomat, hogy a szemembe nézzen. Aztán visszaült, megdörzsölte a tenyerét, felemelte a ceruzát, és munkához látott.

6.

MÍG RAJZOLT, ÉN ELMERÜLTEM A GONDOLATAIMBAN. Nézttem az olvadó hó alól kibukkanó zöld bokrokat, és eszembe jutott, milyen volt otthon, amikor a szüleim hagyták, hogy négykézláb kússzak-másszak a földön. Szerettem a zöldellő kert, a föld, a fű illatát, de leginkább a levelek közt megbúvó apró, piros gyümölcsök illatát. Friss, vidám, kacagtató illat volt, szinte belefröccsent az arcomba. Kivitettem a kertbe a kedvenc játékaimat; egy labdát, egy katonát, és elástam a földben, mint a kutyák a csontot.

Néha, amikor apám hazajött, odahívott magához, és megkérdezte, hogy mi újság az iskolában, de mire válaszoltam volna, ő már másfelé fordult, az utca túloldalán levő ismerősnek köszönt integetve. Aztán visszanézett rám, és azt mondogatta, hogy jól van, ügyes vagy, csak így tovább.

Időnként feltűnt a kertünkben egy kedves kutya. Senki mással nem akart lenni, csak velem. Amikor elbújtam a veteményesben,

hogy egyedül játsszak, megjelent és ott maradt velem. Nem ugatott, nem lábatlankodott, és úgy tűnt, megért engem.

Belehemperedett a fűbe, négy lábát az ég felé vetve a hátán forgolódott, mintha az esővel átítatott föld, a mélység kellemes illatát szeretné magába szívni. Sosem szégyellte magát, szinte sosem csukta be a száját. És mindig vigyorgott. Aztán eltűnt a fák sűrűjében, éppúgy, ahogy megérkezett.

Hónapok óta nem jártam otthon a falumban, és már nagyon távolinak tűnt, de magamban, csak magamban, mégis valahogy friss élménynek éreztem.

Míg a pap rajzolt, anyám jutott eszembe. Ritkán gondoltam rá, az utóbbi időkben szinte soha, de miközben a pap engem tanulmányozott, valahogy olyan eleven lett az emléke, és hirtelen a mellkasomhoz kellett kapnom a kezemet, hogy a rám törő érzés ne fájjon annyira.

– Ne mozogj! – szólt rám a pap.

Costantino csak rajzolt rendületlenül. Amikor rám nézett, néha szinte dühösnek, néha meg végtelenül gyengédnek láttam a tekintetét.

Costantino atya furcsa ember volt, tényleg nagyon furcsa. Valami reményféle járta át az ember szívét, ha ránézett. Amikor ránéztem, már nem akartam „rosszfiú” lenni, és szerettem volna csupa helyes dolgot cselekedni.

Hogy lehet az, hogy valaki biztosan tudja, hogy nem szabad megtennie valamit, még akkor sem, ha a többiek nem látják? Egyesek tudják, és kész. Ilyen egyszerű.

De számomra bonyolult volt.

– Kész! – ébresztett fel gondolataimból a pap kiáltása. – Ez aztán jól sikerült!

Felállt, leemelte az állványról a fatáblát, a többiek pedig köré se-reglettek, hogy lássák a végeredményt. Nicola, Leo, Mara, de még Margherita is odament, és azt hajtogatták, hogy szép, szép, miközben bólogattak és mosolyogtak, sőt, mintha még meg is hatódtak volna.

Amikor Costantino atya felém fordította a táblát, a gyomrom görcsbe rándult. Én voltam, igen, én, de idősebb koromban, felnőttként. Elszédültem. A testem tiszta libabőr lett.

– Szép – mondtam. – Csak nem hasonlít rám.

– Még nem – felelte fekete szakálla mögül kivillanó tiszta mosollyal. – Még nem.

7.

MÁSNAPRA ALIG MARADT VALAMI A HÓBÓL. Szürke, barna és fekete lett minden, és erősen olvadt. Csak néhány szürkés bucska árulkodott róla, hogy nemrég még hó lepte a füvet. Az összelpátolt hókupacoktól eltekintve a gyepek csaknem mindenhol zöldellt. Costantino atya összehívott minket a kertben, kör alakba rakatta a székeket, és beült közénk. Ujjait összekulcsolta, térdére támasztotta a könyökét, és előrehajolva azt kérdezte, ki hogy áll a küldetésével. Pontosan ezt a szót használta: *küldetés*. Ebből arra következtettem, hogy korábban már mindenki megfogalmazott egy célt, amit el akar érni, vagyis van egy küldetése, amit véghez kell vinnie. Most pedig arra kíváncsi, hol tartanak a megvalósításban. Kiderült, hogy Nicola a spaghetti all'amatriciana elkészítését akarta megtanulni, az eltorzult arcú Leo jó zenész akar lenni, Mara leghőbb vágya pedig az volt, hogy együtt ússzon egy cápával.

– És te, Angelo? Mit szeretnél elérni? – fordult felém a pap.

Már vártam a kérdést. Égett az arcom.

– Nem tudom – feleltem.

– Akkor derítsd ki!

– Kötelező?

– Az. Kötelező. Nagyon is! – mosolyodott el Costantino atya, és közben buzgón bólogatott.

Kötelező. Jól nézünk ki! Rohadtul nem érdekelt a dolog. Nekem nem voltak kívánságaim. Nem voltak, és nem is akartam, hogy legyenek. Jól megvoltam kívánságok nélkül is.

Csakhogy.

Csakhogy ahelyett, hogy ezt kimondtam volna, engedelmesen így feleltem:

– Egy kutyát.

– Mit?! Egy kutyát?

– Szeretnék egy kutyát.

– Remek! – kiáltott fel a pap, és jó erősen a térdére csapott. – Most már Angelónak is van egy kívánsága!

Amikor ezt kijelentette, a három hülyegyerek elkezdett tapsolni, mintha legalábbis elénekeltem volna egy dalt.

– Akkor most menjünk enni! Jó étvágyat mindenkinek! – zárta le a beszélgetést Costantino. Mindenki felállt, helyre rakták a székeket, és elindultak az ebédlő felé.

Befelé menet Costantino átkarolta a vállamat, és azt kérdezte, hogy a kívánságom kimondása meghozta-e valamelyest az étvágyamat.

Az asztalon már ott várt a tészta, mellette a sajt, a csokor margaréta, a friss víz a kancsóban. Halk zene szólt, Margherita fel-le futkosott, jó volt a társaság, de én mégsem tudtam örülni. Nem tudtam

örülni semminek. Arra gondoltam, amit az iskolában műveltem. Mindig arra gondoltam. De amikor nem gondoltam rá, akkor is ott lappangott bennem valami szavak nélküli szomorúság. Mint amikor elveszítünk valakit.

8.

ADOLGOK NEM MINDIG AZOK, AMINEK LÁTSZANAK. Néha az emberek titkokat őriznek. Egyes titkok ártatlanok, mások rettenetesekek. Nicola titka rettenetes volt. Egy szombat délután mesélte el, amikor a szemerklő eső fényesre áztatta a tanyát a mezőktől elválasztó utat. A kertben bóklásztam, jólesett az egyedüllét, de kicsit unatkoztam, ezért aztán kavicsokat gyűjtöttem, és megcéloztam a toronyban a harangot. Már vagy ötször sikerült is eltalálnom, amikor Nicola odafutott hozzám, megragadta a csuklómat, és megkért, hogy hagyjam abba.

Leültünk egymás mellé a boltív alatti két székre, és beszélgetni kezdtünk. A csepergő eső kedvezett a beszélgetésnek.

Rágyújtottam egy cigire, kettőt szippantottam belőle, aztán át akartam passzolni Nicolának, de ő nemet intett a fejével.

Arról mesélt, milyen az élet a városban, ahonnan jött, különösen abban a zűrös negyedben, ahol élt. Volt ott egy alak, aki mindenkit

félelemben tartott. Elég volt kiejteni a nevét, és az utcák elnémultak. Az ég elsötétült, és a falevelek lehullottak az ágakról.

Azt mondta, hogy az apja egyszer összeakaszkodott azzal az alakkal. Aztán az apja már jó pár napja nem ment haza, de senki sem aggodott miatta a környéken. Ugyanúgy ettek, ittak, aludtak tovább, és halkán beszélgettek. Valami mégis megváltozott, az élet más lett.

Aztán az anyja kapott egy üzenetet, amelyben az állt, hogy ha viszont akarja látni a férjét, akkor menjen a ház mögötti árokhoz, és miközben ezt mondta, Nicola felállt, és járkálni kezdett a boltív alatt a szék és az asztal között, a légzése elnehezült, mintha egy hatalmas kő nyomná a mellkasát.

Végül megállt, és zsebre tett kézzel nézte a szemerkélő esőt. Az anyjának nem volt bátorsága kimenni az árokhoz, mondta, ezért ő indult el egyedül megkeresni az apját. Az ösvényen leereszkedett az árokpartra. Csak az apja ruháit találta meg, a ruhákban pedig a csontjait. Semmi mást. Ment vagy tíz métert az árokparton, a fájdalom a szívéből a szemébe szökött, könnyekké válva buggyant ki belőle, és a könnyek lepotyogtak az ösvény porába, a kavicsokra.

Ekkor az árokba vetette magát, mert meg akart halni ő is. Ez kis híján sikerült is, de egy fickó, aki éppen békákra vadászott, kimentette őt.

A harangra dobált kavicsok hangja, mondta Nicola, az apja temetésén megkonduló lélekharangra emlékezteti őt.

Nem szóltam semmit.

Csak ültem a boltív alatt, és szívtam a cigit.

A kezemből kihullott köveket bámultam a betonon. Csak hevertek ott, és semmit sem tudtak. Feltámadt a szél. Nagy cseppekben esett a langyos eső. A szél süvöltött, fel akarta kapni az embereket.

9.

VASÁRNAP KÉSŐIG ALHATTUNK, NEM VOLT TANULNIVALÓ. Csak a misét kellett kibírni valahogy. Vasárnaponként Costantino atya mondott misét a mellettünk levő kis templomban. A részvétellel kötelező volt, nem lehetett ellógni, mert a pap a világ végéről is előkerített volna. Nem volt mit tenni, fehér inget kellett venni, és elmenni a misére. Méghozzá pontosan. A pap rettentő unalmasan prédikált, alig lehetett kibírni. Én magasról tettem az egészre. Azért néha meglepő kijelentéseket is tett, olyankor a szavai fényesen világítottak, mint a gyertyák, és még tömjénillatot is árasztottak. Már-már boldognak érezte tőle magát az ember. Vidámság, türelem, öröm: ilyeneket mondott. Elmagyarázta, hogy mi a titka: az ember mindig örülhet, még akkor is, ha ronda dolgok történnek vele.

És velem aztán történtek ronda dolgok, de még mennyire! Csak úgy hemzsegetek körülöttem a rondaságok! Amikor eszembe jutottak,

a sírás fojtogatott. Örülni. Örülni kell. De én dühöt éreztem, nem örömet. Nem az emberek iránt, és nem Isten iránt. Nem tudtam, kire haragszom, de majd szétvetett a düh. Rossz voltam. És féltem meghalni, még akkor is, ha szomorú az élet. Nem akartam a pokolba kerülni.

Miközben Costantino atya magyarázott a pulpitusról azon az erős hangján – leginkább egy károgo varjúra hasonlított –, én kétségbeesetten próbáltam felidézni valami szépet. Örülni akartam valaminek. Az emlékeim félhomályában kotorásztam, de csak az apám jutott az eszembe, amint éppen ver. Csak ütött és ütött, de én nem sírtam. Nem sírtam, mert az a gondolat lebegett a szemem előtt, hogy ha nagy leszek, megölöm az apámat. Ezt eldöntöttem, és nem akartam többé félni. Agyon is üthetett volna, de én akkor sem akartam többé félni soha senkitől. Még a pokol tüzétől sem.

A templom kijáratánál Mara állt, világos ruhában, copfba font fekete hajjal. Kezét a hasán pihentette, és mosolygott.

– A doktor azt mondta, hogy minden rendben van. A harmadik hónapban vagyok. Decemberben születik meg a baba.

Találtam a zsebemben egy cukorkát, odanyújtottam a lánynak.

Mara halkán beszélt, úgy csipogott, mint egy kiscsibe, alig lehetett érteni a szavát. Sosem köszönte meg, ha kapott valamit. Képtelen volt rá. Ennyi. Nem volt ellenszenves, sőt. Ő sem tűnt rosszabbnak a többieknél, szóval egész helyes volt. Egy nap viszont odament Costantino atyához, és azt állította, hogy megpofoztam, mert azt hittem, hogy turkált a holmim közt. Az atya kérdőre vont, és kötelezett, hogy azonnal kérjek tőle bocsánatot. Aztán megváltozott a helyzet, és végül összebarátkoztunk Marával. Ennek ellenére azt gondoltam, hogy mindig én vagyok a rossz, még akkor is, amikor nem én voltam az.

Mara a többiek előtt mondta a papnak, hogy megpofoztam, és én, hogy ne is halljam, inkább elindultam a szobámba. Vacsora után történt, még az ebédlőben. Ahogy végigmentem a folyosón, éreztem a hátamra szegeződő tekinteteket. Égett tőle a nyakam.

A szobámba mentem, ahol egy kicsi ágy állt. Zöld bársonytakarróval letakarva. És egy fényes, pirosas színű éjjeliszekrény. Meg egy tükrös ajtajú szekrény. Egy kis asztal, tetején a Bibliával. Bebújtam a paplan alá, de nem aludtam. Egész éjjel virrasztottam. Hallgattam a ház neszeit, a pap lépteit, fel-alá járkált és imádkozott. Hallgattam a többi szobából kiszűrődő zajokat, a testek mocorgását. Én is forgolódtam, megpróbáltam csukva tartani a szemem. De az álom nem akart jönni. Túl sok gondolat futkosott a fejemben, és csak bámultam bele a sötétbe. Hideg, mozdulatlan csend vett körül. Fenyegető.

10.

MÁSNAP DÉLUTÁN NICOLA, LEO ÉS ÉN egy asztalnál tanultunk, az olajfa árnyékában. Costantino atya is ott ült a kertben, és Mara portréját rajzolta. A leckeírás előtt – ahogy az gyakran meg-esett – most is beosontam a konyhába, hogy felhajtsak egy pohárral a vörösborból, amit Margherita a kamrában tartott, és a főzés-hez használt. Félttem, hogy megérik rajtam a bor szagát. A szám elé tartottam a tenyeremet, és ráleheltem, hogy ellenőrizzem. Úgy tűnt, nincs kellemetlen szaga, de azért elmentem fogat mosni. Nem akartam, hogy rajtakapjanak.

Mire visszaértem, Mara portréja alakulni kezdett. Costantino atya nagy has nélkül rajzolta le a lányt, kezében egy csecsemővel és egy férfival az oldalán. Mara a kertben ült egy széken, mozdulatlanul, hosszú hajfonatát a kezében tartva, a pap mégis egy gyerekkel a karján és egy férfival rajzolta le. Mintha látná őket. Mintha ott lennének. És ha valaki akkor megkérdezi tőle, hogy miért rajzolta le

őket, amikor nincsenek is ott, ő egészen komolyan azt válaszolja, hogy azért, mert tudja, hogy nemsokára eljönnek. Szerintem meg a pap örült, tisztára örült, gondoltam. Elkezdtem rágni a hüvelykujjam körmét.

– Ne rágd a körmöd! – szólt rám a pap, anélkül, hogy a szemét felemelte volna a rajzlapról. – Véresre harapdálod, a végén még el-fertőződik.

A földre köptem, és bementem a szobámba. A dühtől alig láttam. Úgy éreztem, gúnyt űz belőlünk a rajzaival. Belerúgtam az asztalba, a Biblia leesett a földre. Lehajoltam, hogy felvegyem. Miközben felemeltem, egy pillantást vettem az oldalra, ahol kinyílt, és elolvastam egy sort: *Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.* Fogalmam sem volt róla, mit jelent a mondat. Becsuktam, és visszattettem a helyére. Állati idegesítő ez a pap. Főleg amikor jár a szája.

A ház mögé mentem, ahol a kőművesek az építőanyagokat tárolták. A pap azt mondta, hogy könyvtárat építenek. Senki nem járt oda, csak én. Esténként. Felmásztam a törmelékkupac tetejére.

Dühös voltam.

Örjöngeni lett volna kedvem.

A gyűlölet mardosott. Felkaptam néhány csorba téglát, és a ház falához vágtam. A cipőm talpa csikorgott a vakolatdarabokon. Lassan elpárolgott belőlem a gyűlölet, de a karom megfájdult a dühödt dobálástól, az ujjamat pedig lehorzsoltam, és a friss seb égette a bőröm. A cipőm vöröslött a téglaportól.

Visszamentem a szobámba, és ledobtam magam az ágyra. A kertben minden elcsendesedett, mert Leo zenélni kezdett. Fogalmam sem volt, milyen hangszeren játszik, de szépen szólt. Szépen és titokzatosan. És szomorúan is. Mint a sírás. Az ember haja égnek állt tőle. Sírt a hangszer, de mégis jólesett.

11.

LEO KÍVÁNSÁGA AZ VOLT, HOGY KLARINÉTOZHASSON. És jól is játszott rajta, bár azért saját bevallása szerint még volt mit tanulnia. Arról álmodozott, hogy zseniális zenész válik majd belőle. Ezért gyakorolt. Szinte eggyé vált a zenével.

És az én vágyam? Akkor gondoltam rá először, amikor az a nyavalyás pap feltette a kérdést. De attól fogva néha eszembe jutott, hogy szeretnék egy kutyát. Igen. Komolyan. Egy kutyát, ami csak az enyém.

Rájöttem, hogy mindig is szerettem volna egy kutyát, attól a perctől kezdve, hogy a kertünkbe bemászott hozzám az az ismeretlen kölyökkutya, amikor egyedül játszottam.

De most már tényleg akartam.

Így van ez. Egyszer csak rájössz dolgokra. Pedig nem is gondolsz rájuk.

Időnként felfedeztem olyasmiket is, amikről jobb lett volna nem tudni.

Ilyen volt például a fülem. Mármost hogy piszkosul elálló. Mind a két oldalon kikandikált a hajam alól. Egészen addig nem vettem róla tudomást, amíg össze nem hasonlítottam Nicola és Leo fülével. Amikor erre rájöttem, irtó dühös lettem. Szinte örjöngtem. Felkeltem az ágyról, és beleöklöztem az éjjeliszekrénybe. Aztán meg is rugdostam. A Biblia megint leesett, és újra kinyílt. Ez ötlött a szemeembe: *Mert vannak utolsók, akik elsők lesznek, és vannak elsők, akik utolsók lesznek.*

Kirohantam, hogy egy kis friss levegőt szívjak, muszáj volt lehűtenem az agyvizem, de a pap még mindig ott ült és rajzolt, azzal az idióta mosollyal az arcán.

– Minden rendben, fiam? – kérdezte vidáman.

„Dögölj meg!” – üzentem a tekintetemmel.

Nem akartam többé ott maradni. Anyámat szerettem volna látni. Nem akartam végigjárni *azt az utat*. Már bántam, hogy egyáltalán elindultam rajta. Nem bírtam tovább.

– Utálok ezt az egészet! – üvöltöttem.

Úgy néztek rám, mintha egy hatalmasat szellentettem volna. Mara idegesen tekergette a haját. Margherita kijött a konyhából.

Visszamentem a szobámba, levetkőztem, és bebújtam a paplan alá.

Kicsivel később utánam jött a pap. Kopogott az ajtón, belépett, leült az ágyam szélére, és kántáló hangon kérdezősködni kezdett:

– Mitől félsz? Mondd meg nekem!

– Nem félek.

– Dehogynem. Ha képes lennél szavakba önteni, akkor tudnánk vele mit kezdeni. Megküzdenénk vele, leterítenénk a földre, és át-döfnénk a szívét egy törrel. De ha így viselkedsz, nem jutunk dülőre.

– Hogy viselkedek?
– Nem veszed magad komolyan – válaszolt a pap.
– És téged sem, igaz?
– De igen, engem már kezdesz komolyan venni. És ettől megijedsz.

A szemem majdnem kiszáradt, olyan mereven néztem a papot. Tarkóm alatt a kezem remegni kezdett. Szerettem volna megmozdulni.

– És szerinted mitől félek?

Costantino atya az égnek lendítette széttárt karjait.

– Az élettől. Akarod a saját életedet élni?

12.

AZNAP ÉJJEL ÚGY ALUDTAM, hogy felhúztam a térdem, a két karommal átkulcsoltam és a mellemre szorítottam. A testem aludt, de álmomban nagyon is éber voltam. A hóban gyalogoltam. A hópelyhek puhán, kecsesen szállingóztak. A fekete cipőm, ami már nem volt olyan új, belesüppedt a fehérségbe, és éreztem, ahogy megtelik vízzel.

Mindennap hoztam a szokott formámból valamit, csak hogy edzésben maradjak. Egyszer a partvis nyelével levertem az eresz alól a fecskefészket, ami puhán a fűbe esett. A fiókák nem pusztultak el azonnal, csak amikor Szókratész, a tanya macskája megtalálta és megette őket.

Ennek azért örültem, mert így legalább a pap is láthatta, hogy a macskája is rosszul viselkedik.

Egy másik alkalommal a bicskámmal levágtam egy gyík farkát, aztán megkötöztem, és felhúztam egy faágra. Úgy lengedezett ott, mint egy lián. Aztán fogtam a fűvócsövemet, megtöltöttem hegyesre tekert papírtüskékkel, de ez alkalommal gombostűt is tettem a közepükbe.

Megcéloztam a gyíkot, és a hetedik lövéssel el is találtam. Az állat egy pillanat alatt megmerevedett. Szókratész türelmetlenül nézte a jelenetet, és a szája szélét nyaldosta.

Azon gondolkodtam, milyen különös, hogy a pap nem büntet meg ezekért a dolgokért. Azt tehettem, amit csak akartam. Belepí-sáltam a margarétás vázába, összefirkáltam a falat, betörtem kővel a ház ablakát, mégsem történt semmi. Az égvilágon semmi. Nagyon furcsa volt.

Otthon azonnal megbüntettek ilyesmikért, az apám a bőrömet is lenyúzta volna. És jogosan, mert rossz voltam. Amikor otthon büntetést kaptam, sosem sírtam. Csak duzzogtam, és szinte megijesz-tettem az embereket a komor, bűnöző ábrázatommal. Otthon épp olyan dolgokat műveltem, mint a tanyán. Na igen, itt egy srác, aki bármit is tesz, az csak helytelen lehet.

Néha segítettem Margheritának a konyhán, csak hogy legyen ki-hez szólnom. Cukkinít szeleteltem, sajtot reszeltem, de mindig igye-keztem valami minimális kárt okozni. Például beleborítottam a fris-sen kisült tortát a szemetesbe, mert nem akartam szolgálalkúnak tűnni.

Amikor a konyhán dolgoztam, néha kérdezgettem Margheritát. Ő mindig válaszolt, és még nevetgölt is.

– Ha valaki csinál valamit – kérdeztem tőle –, honnan lehet tud-ni, hogy az jó vagy rossz?

– Ó, fiacskám, ha valamit nagyon szeretnénk megtenni, arról már lehet tudni, hogy rossz – válaszolta vihogva.

Nem nagyon értettem a válaszait, de azt éreztem, hogy van valami abban a konyhában, abban a házban, amitől megnyugszom. Fogalmam sem volt róla, hogy mi az. Bizonyos dolgokat csak érez az ember, és kész.

13.

MÁSNAP ÚJRA HAVAZOTT. De úgy istenigazából. Olyasféle reggel volt, amikor az embernek semmihez sincs kedve. Legszívesebben ki sem bújna a jó meleg takaró alól, csak bekuckózna, és a világ végéig aludna. De a pap keresztbe tett ennek is, mert kijelentette, hogy csak egy bizonyos ideig lehet reggelizni, és ez nyolc óra volt.

Kedvetlenül kikászálódtam az ágyból, megmosakodtam, olyan tessék-lássék módon, mert aznap reggel sehogy sem akart meleg víz folyni a csapból. Belebújtam a farmerembe és a pulcsimba, felvettem az előző este kipucolt fekete cipőmet meg a kabátomat, és kiementem a jeges hidegbe. Az ebédlő felé vettem az irányt.

Erősen havazott. Mara és az atya már kinn voltak az udvaron, de ügyet sem vetettek rám. Megálltam a boltív alatti egyik oszlop mögött. Mozdulatlanul, mint akit odacövekeltek. Mara épp a kórházból jött vissza, a kötelező vizsgálatról. Kibontott hajjal, izgatottan

és hangosan beszélt. Azt mondta, az orvosok nem akarják engedni, hogy megtartsa a babát, mert valószínűleg retardált lesz. Talán beszélni sem fog tudni. A harmadik hónapban van, most kell döntenie. Fekete haját fehérre pettyezte a hó, szeme kivörösödött a sírástól.

– Láttam olyan kisbabák képét, akiknek vérrokonok voltak a szüleik – mondta. – Egyiknek az arcába van nyomódva az orra, a másiknak nincs füle vagy hiányzik az egyik lábujja. És sosem mondják ki azt, hogy: Mama. Nem néznek soha a szemedbe, és sosem mondják neked, hogy: Szeretlek.

Egyre erősebben havazott. Nem hallatszott más zaj, csak Mara zokogása.

Costantino atya kezébe vette a lány kezét, a szemébe nézett és bólogatott, mintha azt mondaná: tudom, hogy félsz, és megértelek, de a legkevesbé se aggódj, mert itt vagyok melletted, és a félelmedet semmi perc alatt elűzőm.

Körülöttünk ázott fű és nedves föld szaga érződött.

A hó csak ömlött, én pedig képtelen voltam megmozdulni.

– Csodálatos kisbabád lesz – jelentette ki az atya határozottan. A hangjában nem volt semmi kétely. Aztán beküldte a lányt a szobájába, hogy zuhanyozzon egy jót, de siessen, mert a reggeli már kész.

Mara megpróbált ellenkezni, de az atya tekintete elvette a kedvét a vitától. Elmosolyodott, bólintott, majd hosszan megölelte az atyát. Aztán bement a szobájába zuhanyozni és átöltözni.

Én is elindultam végre reggelizni. Fekete cipőm határozottan szántotta a fehér havat, és közben arra gondoltam: ahhoz, hogy ne féljünk semmitől, kell hogy legyen valami kötelességünk. Vagy legalább valami vágyunk.